წელიწადი 1-ლი გაზ. ფასი 3 შაური. ტელეფონი № 76. ჯარასკევი ნოემბრის 10—(28) 1917

ჩვენი ქვეყანა

გაზეთის ფასი:
თვიურად . . . 3 მან.
ოთხი თვით . . . 1 თუმანი.
ცალკე ნუმერი . . . 3 შაური.
განცხადების ფასი:
პირველ გვერდზე პეტიტის ღირს . . . 2 აბაზი.
უკანასკნელ გვერდზე . . . [illegible]
ქალაქ გარედან მიღებული განცხადება ღირს ერთი ორად.
სამგლოვიარო განცხადების დაბეჭდვა თითოჯერ არა უმეტეს ხამი გამომცხადებლისა, ნაშუადღევის 1 საათ. 6 მ. 1 საათის შემდეგ 8 მ.

რედაქცია და კანტორა იმყოფება თფილისის ქუჩაზე, მიქელაძის სახში. კანტორა ღიაა დილის 9—2 საათამდის, და საღამოს 5—8 საათამდის, კვირა-უქმე დღეების გარდა.

№ 172 ყოველდღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი № 172

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატ. პარტია

გაუმარჯოს თავისუფალ საქართველოს

მამულიშვილნო!

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის მიზანია თავისუფალი საქართველოს აღდგენა... მთელი იმერეთი და ამერეთი უნდა გაერთიანდეს და დაამყაროს ის ეროვნული თვითმართველობა, რომლის უფლებანი საქართველოს ეკუთვნის 1783 წელს რუსეთთან დადებული ხელშეკრულებით.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია არ არის სოციალისტური პარტია, იგი მოითხოვს ყველა კლასთა შეთანხმებას და თანამშრომლობას, რათა ქართველმა ერმა გაერთიანებული ძალებით დაიცვას თავისი თავი და მიაღწიოს თავისუფლებას.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია იცავს კერძო მესაკუთრეს უფლებებს როგორც სოფლად, ისე ქალაქად, ვინაიდან მხოლოდ კერძო საკუთრების, კერძო თაოსნობის და კერძო შემოქმედების განმტკიცებით შეიძლება ქართველი ერის გამდიდრება, განათლება და გამრავლება.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია მოითხოვს თანასწორობას ქართული რესპუბლიკის ყოველი მოქალაქისას განურჩევლად ეროვნებისა და სარწმუნოებისა.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია მოითხოვს რათა საქართველოს ავტონომიურმა მთავრობამ გამოისყიდოს იძულებით დიდი მამულები და გადასცეს იგი უმამულო მიწის მუშას, გლეხს სრულ საკუთრებად, იმ წესით, რა წესსაც საქართველოს ეროვნული დამფუძნებელი კრება დაადგენს.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია მოითხოვს ქართულ მეურნეობის, ვაჭრობა-მრეწველობის და აღებ-მიცემობის ზრდა-განვითარებას.

მამულიშვილნო?

ვისაცა გწამთ რომ მთლიანი თავისუფალი საქართველო კერძო მესაკუთრე თავისუფალ შრომაზე უნდა იყოს აშენებული.

მიეცით ხმა საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის საარჩევნო სიას № 8-ს.

მესაკუთრენო!

გახსოვდეთ, არც ერთი ხმა სოციალისტებს! მხოლოდ ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია დაიცავს თქვენს ინტერესებს, როგორც რუსეთის, ისე საქართველოს დამფუძნებელ კრებაზე.

მიეცით ხმა საარჩევნო სიას

№ 8

რუსეთის დამფუძნებელ კრებისათვის

1. **კედია** სპირიდონ მალხაზის ძე—პუბლიცისტი, ქალაქ თბილისის ხმოსანი.
2. **გვაზავა** გიორგი ბეჟანის ძე—ნაფიცი ვექილი, ქალაქ თბილისის ხმოსანი.
3. **ქარუმიძე** შალვა ალექსანდრეს ძე—პედაგოგი.
4. **მაჭავარიანი** იოსებ კონსტანტინეს ძე—ნაფიცი ვექილი.
5. **ბეჟანიძე** სულეიმან ბეგი—მეურნე (აჭარიდან).
6. **წერეთელი** ვასილ გიორგის ძე—პუბლიცისტი, ქალაქ ქუთაისის ხმოსანი.
7. **ვეშაპელი** (ვეშაპიძე) გრიგოლ გიორგის ძე—გაზეთ „საქართველოს" რედაქტორი, ქალაქ თბილისის ხმოსანი.
8. **ყურული** გიორგი დურმიშხანის ძე—ქალაქ თბილისის ხმოსანი, **ქიათურის** შავი ქვის საბჭოს თავმჯდომარის ამხანაგი.
9. **გორდეზიანი** გიორგი პავლეს ძე—ნაფიცი ვექილი,
10. **ივანიცკი** (ინგილო) რაფაელ ალექსანდრეს ძე—იურისტი.
11. **ქაქელიძე** კორნელი—რექტორი თბილისის სასულიერო გიმნაზიისა,
12. **ნიჟარაძე** რეჯებ ბეგი—მეურნე.
13. **თორაძე** ალექსანდრე დავითის ძე—პედაგოგი.

ეროვნული აღორძინება.

საქართველოს ეროვნული აღორძინებისა და ამოძრავების პროცესი, რომელიც სულ ამ მოკლე ხანში წარმოიშვა ქართულ ცხოვრების ყოველ ნაწილში ძლიერად სცემს და წარუშლელ კვალს ამჩნევს.

გაქართულება სამშობლოზე მოწყვეტილ ლაშქრისა ეროვნული უნივერსიტეტის დაარსების გადაწყვეტა, სკოლების გაეროვნულება ისეთის სისწრაფით ხდება, რომ კაცი ვერც კი მოასწრებს სათანადო მიმოხილვის შედგენას.

დღევანდელი დროის ქართველს უსაზღვრო მოთხოვნილება და სურვილი დაებადა მშობელი ერის ბედნიერებისათვის ბრძოლისა.

იმდენად დიდია სურვილი ერის სამსახურისა, რომ ჩვენ ვერც კი გვმაყოფილდებით დაწყებულ ეროვნულ განახლებისა და გარდაქმნის პროცესით.

შორს არ უნდა იყოს ის დრო, როდესაც ქართველი ხალხი **ერთ უძლევ კავშირად** წარმოდგება და პოლიტიკურ უფლებებს დაიმკვიდრებს.

ამის თქმის უფლებას გვაძლევს ის ფხიზელი ორგანიზაციული და ეროვნულ შეგნების მაჩვენებელი მუშაობა, რომელიც ამჟამათ ქართულ ცხოვრების ამა თუ იმ დარგში ინტენსიურად მიმდინარეობს.

ქართველი თავად-აზნაურობა, რომელიც საქართველოს სახელმწიფოურ არსებობის ხანაში ერსაც უძღოდა და სახელმწიფოსაც, საქართველოს პოლიტიკურ დამოუკიდებლობის მოსპობის შემდეგ სახელს იტეხს ჩვენი დემოკრატიის თვალში თუმცა კრიტიკა არც ისე ობიექტიური იყო. მართალია ბევრი ცუდი მხარე ჰქონდა ჩვენს თავად-აზნაურობას, მაგრამ ისიც აშკარაა, რომ იგი აქამდიც არ იყო მოცილებული ქართულ დაწესებულებათა სამსახურს. ამას ჩვენ მხოლოდ ეროვნული სარგებლიანობის თვალსაზრისით ვაკუთვნებთ და არა წოდებრივის, ანუ კლასიურის, ვინაიდან ჩვენი მიმართულება, როგორც ზე კლასიური, მიისწრაფის სრულიადა საქართველოს გაერთიანებისაკენ.

ამიტომ ჩვენ ყოველ მოვლენას ვეხებით უმთავრესად ეროვნული გაერთიანების თვალთახედვით.

უკანასკნელ დროს აღმოსავლეთ და დასავლეთ საქართველოს თავად-აზნაურთა აქტები ჭეშმარიტად **ეროვნულია**. ამერეთის და იმერეთის თავადაზნაურობა ერთ სულოვნად ადგენს, რომ თავის უძრავ მოძრავი ქონება გადაეცეს სრულიად საქართველოს ერს და რადგან ამ ხანათ საქართველოს ხალხს საერთო პასუხის მგებელი იურიდიული ორგანო არ აქვს, ამიტომ დაჩქარდეს ეროვნულ კრების მოწვევა, რომელმაც უნდა შექმნას ეროვნულ იურიდიული ორგანო.

ასეთი კრების მოწვევაც უკვე გადაწყდა. ამა თვის 19-ს იგი შეიკრიბება.

თავადაზნაურობასთან ერთად საერთო ყურადღებას იქცევს ქართველ ვაჭარ მრეწველთა ამოქმედება.

ახლო წარსულში ქართველ ვაჭარმრეწველნი სრულიად არასჩანდენ **ეროვნულ** მოღვაწეობის ასპარეზზე და არც შეკავშირებულნი იყვენ.

ეხლა კი, როგორც ვხედავთ ჩვენ ეროვნული თვით შეგნების საქმე ამ მხრივაც სასურველად დაგვირგვინდა და ჩვენი ვაჭარ მრეწველნი ორგანიზაციულად გამოდიან და ამასთანავე მეტოქობასაც გაუწევენ უცხო კაპიტალს.

როგორც სჩანს, ყველაფერი საჩქაროდ გვევლინება **ეროვნულ ბრძანებლობის** ქვეშ.

დღეს ქართველ ვაჭარ მრეწველნი არა ჩვეულებრივად ამოძრავდენ, ისინი იწვევენ სრულიად საქართველოს ვაჭარ მრეწველთა კონფერენციას, რომელიც საძირკველს ჩაუყრის ქართველ ვაჭარ მრეწველთა მტკიცე ურთიერთობას. ვაჭარ მრეწველნი თავის კრებაზე მოითხოვენ საქართველოს უფლების აღდგენას 1783 წლის ტრაქტატით. დიდ იმედს გვაძლევს გასულ წელს დაარსებული ამიერკავკასიის სავაჭრო ბანკიც.

ასე რომ დღევანდელ ქართველს შეუძლია მეტის იმედით უცქიროს თავის ბედს.

მოწინავე შეგნებული ნაწილი ჩვენი ერისა უკვე ირაზმება ახლა საჭიროა დაირაზმოს, შეიკრიბოს ფართე დემოკრატია.

ქართველ გლეხობაშიც უნდა შეიქმნეს საურთიერთო ორგანიზაციული კავშირი და მანაც სთქვას თავის ეროვნული სათქმელი.

ყველაზე საჭიროა ქართველი გლეხობის გამოსვლა და მისი საქართველოს პოლიტიკურ უფლებების მოსაპოებლად აღძვრა.

მოკლე დროში იწერება დიდი ისტორია.

ქართველი ერის ეროვნული აღორძინება მედგარის ნაბიჯით მიდის წინ, მას ვერაფერი შეაჩერებს.

ახლა საჭიროა ყოველ ქართველის ეროვნულ ნების ყოფით გამსჭვალა, და დაუზარებელი ენერგიული შრომა.

ამას გვიბრძანებს მამულიშვილური შეგნება და ინტერესი მთლიანი საქართველოსი.

არა გვქონია სხვისი იმედი და ვერც დღეს გვექნება.

საკუთარი მოქმედება, საკუთარი ორგანიზაცია საკუთარი პოლიტიკა.

ი. იმერელი.

დამფუძნებელი კრება.

3

წინა წერილში ჩვენ განვებ გაუშვით უმთავრესი მიზანი, რომელსაც ვემსახურებით დამფუძნებელ კრების არჩევნების დროს—ეს გახლავთ საქართველოს ეროვნული დამფუძნებელი კრების მოწვევა თბილისში. ამაზე ცალკე და განსაკუთრებით უნდა მოვილაპარაკოთ.

რამდენათაც ჩვენ ვაღვივებთ საზოგადოებრივ აზროვნებას, რამდენათაც ვრაზმავთ ხალხს და ვაცნობთ როგორც რუსეთის მდგომარეობას, ისე პარტიათა დამოკიდებულებას, მით უფრო ნათლად, უფრო აშკარად ხდება მთელი ერისთვის, რომ საქართველოს ხსნა გარეშე ეროვნული დამფუძნებელი კრების მოწვევისა არ არსებობს, რომ მოწვევას ამ კრებისას საფუძვლად უდევს, როგორც იურიდიული უფლება, ისე რეალ ცხოვრების მოთხოვნილება.

რუსეთს ჩვენ შეუერთდით, როგორც ერი და არა როგორც ერთ-ერთი ღუბერნია ამ შეერთებას თავისი გრძელი ისტორია აქვს და თავისი პირობა.

პირობა გარკვევით აღნიშნავს, როგორც ქართველი ერის, ისე რუსეთის მოვალეობას და უფლებას.

რუსეთმა, ძველმა რუსეთმა თავისი უფლებები გააფართოვა და თავისი მოვალეობა კი დაივიწყა.

ქართველ ერს კი არა ერთხელ გამოუცხადებია პროტესტი ხელშეკრულების დარღვევის გამო. ამის მოწმენი არიან აჯანყებანი 1804, 1812, 1832 წლებისა, და პროტესტი კერძო პირებისა.

გარდა ამისა ხელშეკრულების დარღვევის შესახებ ჰააგის კონფერენციასაც კი მიმართა ქართველმა ერმა.

თუ ერთის მხრით საქართველო პროტესტს აცხადებდა ძალმომრეობისა და უსამართლობის წინააღმდეგ, თავის მოვალეობას მაინც პირნათლად ასრულებდა.

რუსეთის გულისათვის მტრად ვიდავიქციეთ გარშემორტყმული ერები, და რუსეთი უმთავრესად ჩვენ უნდა გვიმადლოდეს (ჩვენდა სამწუხაროთ და სავალალოთ!) კავკასიის დაპყრობას.

როცა კი ჰქონია ომი რუსეთს-იაპო-

ნიასთან, გერმანიასთან ჩვენ არ დაგვიზოგავს სისხლი, შრომა და ცოდნა.

საუკეთესო შვილნი საქართველოისა ემსახურებოდენ სხვა და სხვა დარგებში რუსეთის კეთილდღეობას.

ხელოვნება, მეცნიერება, სახელმწიფო მართვა-გამგეობა რუსეთისა — ყველგან შეგვიტანია ჩვენი წვლილი,

მთელი რუსეთის რევოლუციას ხომ ფრიად საყურადღებო კვალი დააჩნია ქართველმა მებრძოლმა მოღვაწეებმა.

საერთოდ რუსეთი განთავისუფლდა და ეხლა უნდა მოხდეს განთავისუფლება ერებისა, სხვათა შორის საქართველოსი.

ამას მოითხოვს საერთაშორისო უფლება და ზნეობრივი ბრძანებაც.

და ქართველი ერის საქმე ვინ უნდა მოაწყოს, თუ არა საქართველოს დამფუძნებელმა კრებამ?

ეს კრება, არჩეული იმავე დემოკრატიული წესით, რომელიც ეხლა მიღებულია მთელი რუსეთისთვის შეიმუშავებს საქართველოს წესწყობილების კანონს (კონსტიტუციას), იგი გადახედავს 1783 წლის ტრაქტატს. შეასწორებს, შეავსებს და ისეთს პირობებს გამონახავს რუსეთთან განწყობილებისას, რომელიც დააკმაყოფილებს ორივე ერს...

ამიტომაც, საქართველოს ეროვნულ კრების მოწვევის წინაღმდეგ ვერაფერს იტყვის გულწრფელი დემოკრატი, რომელიც მოვალეა მთელ ერს, მთელ ხალხს მიანდოს თვისი ბედის გადაწყვეტა.

და ვინც კანონიერებაზე დგას, იგი მიიღებს მხედველობაში საქართველოს და რუსეთის შორის არსებულ ხელშეკრულობას და სამართლიანობის აღსადგენათ მედგრათ მოითხოვს, ქართველ ერს ხელი შეუწყონ თვისი კონსტიტუციის შემუშავებაში.

Argon.

მესაკუთრე გლეხებო!

დადგა დრო, როდესაც თქვენი დიდი სიტყვა უნდა სთქვათ. თქვენს ხმას ჩვენი ქვეყნის ბედის გადაწყვეტაში უდიდესი მნიშვნელობა აქვს. თქვენა ხართ ჩვენი ერის ბურჯი და სიმაგრე ქვეყნის მარჩენალი და დამცველი. თქვენის ოფლით გაღღენთილია ჩვენი დედამიწა; თქვენის მადლიანის მარჯვენით ბაღებათ და წალკოტათაა ქცეული საქართველოს მიწა-წყალი: მწკრივათ ჩარიგებული ვენახები, მზრუნველობითა და სიყვარულით მოვლილი ხე-ტყე, ნარგავ-ნასხლავი ხეხილნამყენი, ვრცელი მინდვრები სიმინდის, პურის და ღომის ყანებით დაფარული.

თქვენ გიყვართ ეს მიწა წყალი, თქვენ იცით მისი ფასი და ამიტომ უვლით, ლობავთ, ზედ სხვა და სხვა სასარგებლო ხეებსა რგავთ, ნარვლებსა და თხრილებს ავლებთ, რომ ნიაღვარმა არ წალეკოს, და ანოყიერებთ მას.

ასე ჰყვარებია ეს მიწა-წყალი თქვენს მამა პაპას, ასე გიყვართ თქვენ, ასევე ეყვარება თქვენს შვილსა და მომავალს.

ეს მიწა-წყალი თქვენ დიდის შრომითა და ოფლით ნაშოვნი გროშებით მებატონებისა და მემამულეებისაგან შეგიძენიათ, კერძო საკუთრებათ დაგიმტკიცებიათ და საშვილიშვილო განძათ ინახავთ მას. და ეს ყოველივე თქვენ მოიმოქმედით იმ დროს, როდესაც ხელის შემწყობი არავინა გყავდათ, ხელის შემშლელი კი — ბევრი. ძველი, დაღუპული მთავრობა თქვენთვის არაფერს იმეტებდა როზგისა და მათრახის მეტს. თქვენ მაინც თქვენის მაცადინობით დიდძალი მიწა-წყალი შეიძინეთ.

ვაშა და ბარაქალა თქვენს მომჭირნეობას!

მესაკუთრენო! ეს ყოველივე ასეა, მაგრამ კარგ ნაშრომ-ნაღვაწს კარგი დამცველი და პატრონიც უნდა თქვენ იცით, რომ ძველი მთავრობა მოისპო, რუსეთი ინგრევა და ყველა თავის საკუთარი ოჯახის აშენებას შეუდგა. ზოგმა ასეთი ოჯახის აგება კიდევაც მოასწრო. ჩვენ აუცილებლათ ამაზე უნდა ვიფიქროთ და ჩვენი საკუთარი ოჯახი — საქართველო — უნდა ავაშენოთ!

უნდა ავაშენოთ, მაგრამ ისე კი, რომ ჩვენს შვილსა და მომავალს და შვილიშვილების გზის ცხოვრების გაუმჯობესებას სამუდამოდ და შიში არ მოელოდეს.

ჩვენ უნდა მოვიპოვოთ თავისუფლება. თავისუფალი საქართველო მოგცემთ თქვენ მშვიდობასა და საშვილიშვილო კეთილდღეობას.

მაგრამ თავისუფალ საქართველოში კანონი და სამართალიც ისეთი უნდა იყოს, რომ თქვენს ინტერესებს იცავდეს, თქვენ საკუთრებას არავინ შეეხოს და პირიქით, კიდევაც დაგეხმაროთ ამ საკუთრების გავრცელებასა და მის მოვლა პატრონობაში.

თავისუფალ საქართველოში ყველას ექნება საკმაო მიწა და უმადური არავინ დარჩება. საქართველოს მთავრობა და ხაზინა მემამულეებისაგან ზედმეტ მიწა-წყალს შეიძენს და მცირე მიწა-წყლიან გლეხებს საკუთრებათ დაურიგებს. მათვე მისცემს სამეურნეო იარაღს, საუკეთესო თესლსა, მიუჩენს ნასწავლ მეურნეებს და მეურნეობაც გაუმჯობესდება.

თავისუფალი საქართველო აყვავდება კერძო საკუთრების ნიადაგზე და ერთი ათათ მეტ მოსავალს იძლევა.

მაგრამ ჩვენი მოვალეობაა ახლავე გაგაფრთხილოთ, რომ თქვენს წვითა და დაგვით შეძენილს საკუთრებას საფრთხე მოელის.

რუსეთში გაბატონებული სოციალისტური პარტია კერძო საკუთრებას აუქმებს და შესაფერი ბრძანებაც გამოსცა.

თუ ჩვენს თავს ჩვენვე არ ვუპატრონეთ და ახლავე ჩვენი ქვეყნისთვის საკუთარი მთავრობა არ ავირჩიეთ, ეს ბრძანება ჩვენშიაც შემოიჭრება და მაშინ საკუთრებას უნდა გამოეთხოვოთ.

აგრეთვე ჩვენში მომქმედი სოციალისტური პარტიებიც კერძო საკუთრებას **არასოდეს არ დაიცავენ**; სოციალისტს კერძო საკუთრების დაცვა არ შეუძლია.

და თუ მესაკუთრე გლეხებთან მოდიან სოციალისტები, რომლებიც ზოგი „მუშათა პარტიას“ უძახის თავის თავს და ზოგი სოციალისტ-ფედერალისტს, ეს იმიტომ, რომ თქვენი ხმა, თქვენი კენჭები სჭირდებათ, რომ მთავრობის ძალა იმდენ ხელში და კანონმდებელნი გახდენ.

დაფიქრდით და მიხვდებით, როგორ კანონებს გამოსცემენ სოციალისტები თქვენთვის!..

ამიტომ გაფრთხილებთ, ნუ მოსტყუვდებით.

მუქარისა და მქუხარე სიტყვების ნუ შეგეშინდებათ!

როგორც მამაცურათ და მხნეთ გიჭირნახულებიათ, ეგრე მხნეთ დაიცავით თქვენი მოქალაქური უფლება და კერძო საკუთრება.

ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია საქართველოში ერთად-ერთი პარტიაა, რომელიც ჩვენი ქვეყნის თავისუფლებასთან კერძო საკუთრებასაც იცავს.

მაშასადამე, თქვენს ინტერესს, როგორც მესაკუთრეებისას, ამ პარტიის წარმომადგენელნი დაიცავენ.

დაფიქრდით და არ მოსტყუვდეთ!

არც ერთი ხმა არ მისცეთ სოციალისტებს: სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა პარტიას, რომელიც **უმიწა-წყლო, ქალაქის მუშებისა და ბოგანო პროლეტარების პარტიაა**, და არა მესაკუთრე გლეხებისა, და არც სოციალ-ფედერალისტებს!

მიეცით ხმა კერძო საკუთრებისა და თქვენი ინტერესების დამცველს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიას.

ამ პარტიის სია **№ 8.**

გაუმარჯოს თავისუფალ საქართველოს!..

გაუმარჯოს საკუთრების დამცველ საქართველოს ეროვნულ დემოკრატიულ პარტიას!..

რუსული პრესა.

ბოლშევიკებს დიდი იმედი, აქვთ რომ სოციალ-დემოკრატიული პარტიები მათ ანგარიშს უწევენ და შეთანხმება მალე მოხდებაო, აი რას სწერს მათი ორგანო „ნოვაია ჟიზნი“:

„ერთი დემოკრატიული ფრონტის შექმნის ლოზუნგი, რომელსაც ჩვენ ვიცავდით უკანასკნელ გამოსვლებამდე — როგორც სჩანს თანდათან ხორცს ისხამს ცხოვრებაში. დემოკრატიის ნაწილი რომელსაც ბოლშევიკებთან შეთანხმება ყურშიდაც არ უნდოდა გაეგონა და მათთან ბრძოლას ამზადებდა — ეხლა შეთანხმებაზე ლაპარაკდენ. ბევრი სისხლი დაიღვარა, შიმშილი და სრული ანარქია უკვე კარს გვადგია, და მხოლოთ ეხლა მოვიდნენ გონს ბოლშევიკების მოწინააღმდეგეები და დაინახეს რომ იღუპება არა მარტო „ბოლშევიკების დიქტატურა“ არამედ მთელი რუსეთი“.

შემდეგ ბოლშევიკები ბრალს სდებენ სხვა დემოკრატიულ პარტიებსაც სისხლის ღვრის გაჩაღებაში:

არ შეგვიძლია არ აღვნიშნოთ რომ თუ ბოლშევიკები სისხლის-ღვრის დასაწყისი და ანარქიით არიან პასუხისმგებელნი, მათი მოწინააღმდეგენი დემოკრატიის ლაგერიდან არიან დამნაშავენი იმაში რომ ეს სისხლის ღვრა გაგრძელდა“.

ბოლშევიკები დაიმედებული არ იან რომ მათ გასასამართლებლათ არავინ არ გამოვა რადგან ერთი ნაწილი მათი მოწინააღმდეგებისა თვით მონაწილენი არიან ამ სისხლის ღვრაში და ამიტომ მას მოსამართლის როლი არ მიეკუთვნებათ მხოლოთ მათ შეუძლიათ მოსამართლის როლი იკისრონო ამბობს ბოლშევიკების ორგანო.

„ვინც მონაწილე არ არის ამ გამოსვლებში არც ერთი მხრით, მაგრამ ისინი გასამართლებასა და კინკლაობას კი არ მოითხოვენ არამედ შეთანხმებისკენ მოგვიწოდებენ“

შემდეგ ბოლშევიკები თავის მხრითაც მოუწოდებენ მომქმედ პარტიებს შეთანხმებისკენ:

„უნდა მოვრიგდეთ ურთიერთ შორის. რადგან ასეთი ყოფა მხოლოთ ახალ ბრძოლამდე მიგვიყვანს.,.. ეხლა არ არის დრო კინკლაობისა და გასამართლებისა, უნდა ვიხსნათ ქვეყანა და ჩვენი თავი დაღუპვისაგან და კალედინის ძალადობის მოახლოვებისაგან.

დროებითი ზავი დაუყონებლივ უნდა ჩამოვარდეს იმიტომ კი არა რომ მოვიკრიბოთ ძალა და ხელ ახლა შეუდგეთ ბრძოლას არამედ მუდმივი ზავის დასამყარებლათ“.

* *
*

შეთანხმების შესაძლებლობაზე.

„დელო ნაროდა“ სწერს: განა შეიძლება შეთანხმება ისეთ ჯგუფთან, რომელიც ყველა არა თავისებურად მოაზროვნეს, მოღალატეებად და კონტრ რევოლუციონერებად სახავს? იმ პროლეტარიატის შეგნებულმა ნაწილმა, რომელიც ლენინს მისდევს წესიერებისათვის, უნდა მოუწოდოს გაკხარებულ ბავშვს ან და გატაცებულ მეოცნებეს და, აი, მაშინ დანარჩენი მუშა სოციალისტები შესძლებენ მათთან შეთანხმებას — საერთო, პროლეტარულ ბრძოლისათვის.

პეტროგრადის მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭოთა ცენტრალ კომიტეტის ბოლშევიკური **„იზვესტია“** სწერს:

„მემარჯვენე სოციალისტ-რევოლუციონერთა გზა — რუსეთისათვის დამღუპველი გზაა, რადგან მუშათა და გლეხთა მთავრობასთან ბრძოლა — ფართე კარებს გაუღებს არამც თუ კონტრ-რევოლუციას, არამედ ანარქიას და ცარცვა-გლეჯას. მთავრობა უბოლშევიკოდ ეს ის მთავრობა იქმნება, სადაც მუშათა უმრავლესობას წარმომადგენლები არ ეყოლებათ. მაშინ მთავრობა ისევ კონტრ-რევოლუციონერი იქნება“.

„ნაროდნოე სლოვო“ წინააღმდეგია ყოველგვარ შეთანხმებაზედ. იგი სწერს:

„ბოლშევიკები უნდა მთლად ჩამოშორდნენ დემოკრატიას. მათთან ყოველგვარ შეთანხმების ცდა უარსაყოფია. დირექტორიის შემდეგ შემდგარ მთავრობას ჩვენ „დამარცხებულად“, — „ჩამოგდებულად“ არა ვთვლით. ჩვენ გვყავს მთავრობა და ერთ წუთსაც არ დაგვიკარგნია ეს რწმენა. მართალია მომხდარი ამბები მთავრობის შემადგენლობაზე გავლენას მოახდენენ, მაგრამ ეს სხვა დღის საკითხია“.

„ვოლია ნაროდა“ სწერს:

„ნოვაია ჟიზნ“-ი მოგვიწოდებს შესათანხმებლად. ჩვენ ვკითხულობთ: ვის შეუერთდეთ და რაზე შევთანხმდეთ? რევოლუციური დემოკრატია კი არ უნდა შეუერთდეს ბოლშევიკებს, არამედ მთელის ძალღონით მათ წინაღმდეგ უნდა გაილაშქროს.

ბოლშევიკების დიქტატურა.

პეტროგრადში ქალაქის საბჭოს მოწოდება.

როგორც ოქტომბრის 31-ის „ნოვაია ჟიზნ“-ი გადმოგვცემს პეტროგრადის ქალაქის საბჭოს შემდეგი მოწოდებით მიუმართნია პეტროგრადის მცხოვრებთადმი. მოქალაქენო, ჯარის-კაცნო და მეზღვაურნო, ქალაქის თვითმართველობის ვალი მცხოვრებთა ინტერესების დაცვაა. ამისათვის თქვენ მიერ ამორჩეულნი პირნი სრულ თავისუფლებით უნდა სარგებლობდენ თქვენ მათ მხარი უნდა დაუჭიროთ. პეტროგრადის ქალაქის თვითმართველობა აცხადებს, რომ მას უფლება არა აქვს უარი პირების ძალდატანებით თავის უფლებები შეზღუდოს და თუ ეხლა ძალით ძალდატანება მოახდინა, იგი ...

... ორ პასუხს არ აგებს სხვა და სხვა ქალაქების დაწესებულებებში მოქმედების შეწყვეტაზე და აგრეთვე სურსათის, სათბობ მასალის, სინათლის და სხვა ამგვარის მიწოდებაზე.

გატჩინოსაკენ.

ოქტომბრის 30-ს დილით პეტროგრადიდან გატჩინოსაკენ გაიგზავნა საბრძოლველად გამზადებული მოსკოვის ქვეითა ჯარი. დილითვე გატჩინოსკენ არტილერია გაემგზავრა.

საბჭოთა ძალების დარაზმვა.

საბჭოთა მთავრობამ დარაზმა ძალები პეტროგრადისაკენ გამოლაშქრებულ კორნილოვისებურ ძალების ჩასაქრობად. გაიწვიეს ფლოტი, რომელსაც ჯავშნოსანი „რესპუბლიკა მეთაურობს“.

კერენსკის ჯარის განცხადება.

ოქტომბრის 30-ს ცარსკოე სელოდან მიღებულ რადიოტელეგრამაში მოყვანილია კერენსკის ჯარის განცხადება. იგი აცხადებს 1) ემორჩილებით რუსეთის რესპუბლიკის დროებით საბჭოს, 2) რევოლუციის და სამშობლოს მხსნელ კომიტეტს.

რუტენბერგი საზამთრო სასახლის დამცველად.

საზამთრო სასახლის დაცვას ხელმძღვანელობდა ცნობილ გაპონის სიკვდილით დამსჯელი რუტენბერგი.

ჯავშნოსნები პეტროგრადში.

ოქტომბერს 29-ს სამხედრო საზღვაო რევოლუციის დამცველ კომიტეტს მომქმედ ფლოტიდან ჯავშნოსნები გაუწვევია. პეტროგრადში მისულან: 2 ნაღმოსანი, ჯავშოსანი „ოლეგი და სამოსწავლო გემი „ლეტუნ“-ი და ნევაში გაჩერებულან. „ლეტუნ“-ი სასახლის ხიდთან გაჩერებულა.

საერთაშორისო ტელეგრაფი.

ოქტომბერს 29 ში საერთაშორისო ტელეგრაფი სამხედრო სარევოლუციო კომიტეტს დაუჭერია.

რუსეთის რკინის გზის დელეგაცია კერენსკისთან.

ოქტომბერს 29-ში საღამოთი გატჩინოში კერენსკის სრულიად რუსეთის რკინის გზის კომიტეტის დელეგაცია წარუდგა და განუმარტა, თუ რად დაიჭირა კომიტეტმა ნეიტრალური მდგომარეობა· ამასთან დელეგაციამ განუცხადა, რომ თუ კერენსკი მათ მოთხოვნილებას (კოალიციურ მთავრობის შედგენას) არ მიიღებდა ღამის თორმეტ საათისათვის რკინის გზის მოსამსახურენი გაიფიცებოდნენ. კერენსკიმ სთხოვა მატარებლის დათმობა, რომ მო გილევში წასულიყო და სალაშქრო ორ განიზაციებთან ეთათბირნა. დელეგატები ამაზე დასთანხმდნენ.

შვედეთის საელჩოში შეჭრა.

ოქტომბერს 28 ს შვედეთის საელჩოში შეიჭრა შეიარაღებულთა ჯგუფი, რომლებმაც მოითხოვეს მათთვის გადაეცათ საელჩოს ავტომობილი. ელჩმა უახლოეს კომისარიატიდან მილიციონერები მოითხოვა. კომისარის დახმარებით შეიარაღებულთ საელჩო მიატოვეს. დროებითი სარევოლუციო კომიტეტი საელჩოს მისი ინტერესების დაცვას დაჰპირდა.

სისხლის სამართლის მილიციის დარბევა.

სისხლის სამართლის მილიციის დარბევა წინასწარ შედგენილ გეგმით მომხდარა. განსაკუთრებით გაუნადგურებიათ სისხლის სამართალში მიცემულ დამნაშავეთა სურათების ალბომები.

ტროცკის განცხადება დეპუტატთა საბჭოში.

ოქტომბრის 30 მოხდა დეპუტატთა საბჭოს სხდომა, რომელზედაც ტროცკიმ შემდეგი განაცხადა: ფრონტზე ბოლშევიკური პოლკები პოზიციებზე გავიდნენ და მათი სულიერი განწყობილებაც მტკიცე და ხალისიანია. კერენსკის ჯარზე კი ამას ვერ ვიტყვით. მოსკოვში ბოლშევიკები პირველი გამარჯვების შემდეგ დამარცხდნენ. კრემლი სამშობლოსი და რევოლუციის დაცვის კომიტეტის ჯარს უჭერია. მუშათა უბნებში კი ბოლშევიკებს. მოსკოვის გუბერნიაში მდგომარეობა საბოლოოდ არ არის გამორკვეული და პეტროგრადზეა დამოკიდებული. ბოლშევიკების გამოსვლამ და ზავის, მიწის დეკრეტებმა მე-3 და მე-10 არმიებში დიდი აღტაცება გამოიწვია. ჯარზე არავითარი შთაბეჭდილება არ მოუხდენია კერენსკის ცნობებს, რომ პეტროგრადში ჯარისკაცები დანებით ჰკლავენ ხალხს, ქალებს აუპატიურებენ და ბანკებს არბევენ.

განკარგულებაა გაცემული, რომ თი...

... კორპუსმა ... გზაზედ პეტროგრადში და ...

ამ ჟამად კი პეტროგრადში სდგას კიდევ 3 კრეისერი „ოლეგი“, „ავრორა“ და „რესპუბლიკა“, რომელთა ზარბაზნების ცეცხლი კერენსკის ჯარებს ... გულებს.

აფიცრების სამი მეოთხედი ჩამოგვშორდა, ... დანარჩენი ...

გვარდიის ერთი საკავალერიო ნაწილის წარმომადგენელმა განაცხადა, რომ ნოვგოროდთან შემდგარი 50 ათასიანმა რაზმმა კერენსკის ზურგით მოუარა და სადგური დნო უკვე დაიპყროვო.

დამფუძნებელ კრებისათვის მზადების შეწყვეტა

დამფუძნებელ კრების მთავარ საარჩევნო კომისიის მუშაობა ოქტომბრის 25 შესწყდა, რესპუბლიკის საბჭოს დარბევის დროს. მესამე დღეს კომისიის მსახურნი მარინეს სასახლეში შეუშვეს, მაგრამ, რაკი უბრალო მოსამსახურენი არ მოვიდნენ, მუშაობა ვეღარ განაგრძეს. მაშინ მთავარ საარჩევნო კომისიის წევრები კერძო ბინაზე შეიყარნენ და თათბირის შემდეგ მიიღეს რეზოლუცია, რომელშიაც აღნიშნულია, რომ მთელი ძალა-უფლების ხელში ჩაგდებისაკენ მიმართული ცდა ბოლშევიკებისა შეუძლებელს ჰხდის დამფუძნებელ კრებისთვის მზადებას შემდეგში.

საარჩევნო საქმის შესახებ პროვინციიდან ერთობ მცირე ცნობები მოდის. ყაზანში და იაროსლავში ბოლშევიკების გამოსვლას სრულიად შეუწყვეტია მუშაობა.

დამფუძნებელ კრებისთვის შემდგარი მთავარ საარჩევნო კომისია წესიერად ვერ მუშაობს, რადგანაც არ ჰსურს რაიმე ურთიერთობა იქონიოს საბჭოების მთავრობასთან.

რევოლუციის დამცველ კომიტეტის განკარგულება

რევოლუციის დამცველ კომიტეტებმა შემდეგი განკარგულება მოახდინა: 1) ყველა დაწესებულებამ, სადაც კი მუშაობაა დამფუძნებელი კრების არჩევნებისათვის, არ შესწყვიტონ მუშაობა; 2) კომიტეტი ყოველს ილონებს რათა დამფუძნებელი კრების მოწვევა თავის დროზე მოხდეს. 3) კომიტეტი პარტიათა დახმარებით ყოველ ზომებს მიიღებს, რათა რევოლუციონური ორგანიზაციებიდან შედგენილ იქმნეს ხალხური მთავრობა. 4) კომიტეტი ყოველ მოწოდებას, ანუ უწყებას, რაც კი ვისგანმე ან საიდ ნმე მოდის კომიტეტის საწინააღმდეგოდ, სთვლის პროვოკაციულ ღალატად და საყოველთაოდ აცხადებს, რომ ასეთი გზით დაიღუპება როგორც რევოლუცია, ისე სამშობლო ქვეყანა.

კომიტეტი გადაჭრით აცხადებს, რომ კორნილოვის გაქცევის შესახებ გავრცელებული ხმები სიმართლეს მოკლებულია. კორნილოვი დაპატიმრებულია და სათანადო მცველებიც ჰყავს მიჩენილი.

საადგილ-მამულო მთავარ კომიტეტის განცხადება

საადგილ-მამულო მთავარ კომიტეტის საბჭომ გამოსცა მოწოდება, რომელშიაც აღნიშნავს, რომ ლენინის დეკრეტი მიწის შესახებ უკანონოა და ვერ იწარმოვებს, რადგან მას მხოლოდ არევ-დარევის შეტანა შეუძლიან ცხოვრებაშიო, მთავარი კომიტეტი სთხოვს საგუბერნიო, სამაზრო და სოფლის საზოგადოების საადგილმამულო კომიტეტებს, ლენინის დეკრეტის თანახმად ნუ მოიქცევითო.

უსურსათობა

პეტროგრადში თითქმის სრულიად აღარ მოდის სურსათი და მცხოვრებნი შიმშილით იკვებებიან. ოქტომბრის 28 მხოლოდ 5 ვაგონი პური შეუზიდნიათ ქალაქში, მეორე დღეს კი 2 ვაგონი. მოსკოვსა და პეტროგრადში გასაგზავნი 200 ვაგონი პური ეკატერინეს რკინისგზაზე გენ. კალედინს დაუჭერია და არ უშვებს.

ბრძოლა ვლადიმირის სასწავლებელთან.

დილის 7 საათზე ვლადიმირის სამხედრო სასწავლებელს ჯარმა და წითელ გვარდიელებმა ალყა შემოარტყეს და იუნკრებს წინადადება მისცეს დანებებულიყვნენ. ულტიმატუმი იუნკრებმა არ მიიღეს. ასტყდა მკაცრი სროლა, რომელიც 4 საათს გაგრძელდა. წითელ გვარდიელებს ტყვიისმფრქვევლებიც ჰქონიათ. თავს დამსხმელებმა 15—20 წამით სროლა შესწყვიტეს და 3 ... ზარბაზნი ... ზარბაზნებიდან ... მდენი...

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შე გასროლის შემდეგ იუნკრებმა სროლა შესწყვიტეს. თოფ მომარჯვებული წითელ გვარდიელები მაშინვე გაექანნენ სასწავლებლის შესავალისაკენ, მაგრამ ჩასაფრებული იუნკრები მკაცრი სროლით შეხვდნენ. ამის შემდეგ, როგორც ერთ მებრძოლს განუცხადებია, წითელ გვარდიელებს „ქარიშხალისებური სროლა აუტეხიათ". მესამე საათზე იუნკრებმა თეთრი ბაირაღი აღმართეს. დანებებულთ წითელ გვარდიელები დაჰპირდნენ, რომ მათ დაიცავენ ბრბოს თვით გასამართლებისაგან მაგრამ გაუყენეს თუ არა იუნკრები პეტრე პავლეს ციხის გზას, თვით კანვოინებმა დაიწყეს იუნკრების თვით გასამართლება და არ დაინდვეს. მოკლული და დაჭრილი 200-მდე. ბრბომ გაცარცვა ვლადიმირის სასწავლებლის საწყობები.

კინემატოგრაფიების დახურვა.

ვიბორგის დეპუტატთა სარაიონო საბჭომ დაადგინა ვიბორგის მხარეზე ყველა კინემატოგრაფები დახუროს და წინადადება მისცეს პეტროგრადის ცენტრალ საბჭოს ასევე მოექცეს ქალაქის ყველა კინომატოგრაფებს.

განათების შემცირება.

სათბობი მასალის უკიდურესი სიმცირის გამო დაადგინეს საგრძნობლად შეამცირონ განათება. გასართობ ადგილებს სრულიად აღარ ეძლევა სინათლე, რესტორანებს და სასადილოებს კი ნახევრად.

უნდობლობის გამოცხადება სოციალისტ-რევოლუციონერთა კომიტეტისადმი.

სოციალისტ რევოლუციონერების საქალაქო კონფერენციაზე 96 ხმით წინააღმდეგ 3-სა დაადგინეს უნდობლობა გამოუცხადონ პარტიის ცენტრალ კომიტეტს ახლად შემდგარ ცენტრალ აღმასრულებელ კომიტეტში წარმომადგენლის გაგზავნის გამო. 6 აქსენტიევმა კომიტეტის თავმჯდომარეობას თავი გაანება.

შეთანხმება მოსკოვში.

მოსკოვში ოქტომბრის 20-ში სამხედრო სარევოლუციო კომიტეტის და სამხედრო ოლქის უფროსის რიაბცოვის შორის დროებითი შეთანხმება მოხდა. შეთანხმება დანიშნული ოქტომბრის 29-ის ღამის 12 საათიდან ოქტომბრის 30-ის ღამის 12 საათამდე. დროებითი შეთანხმება შემდეგ პირობებზე მოხდება; შესწყდეს ყოველივე სამხედრო მოქმედება ამ ხანის განმავლობაში, თავთავიანთ ალაგას დარჩნენ ორივე მხრის ჯარები.

შეთანხმების დარღვევა.

ბოლშევიკებსა და შტაბის შორის მომხდარი შეთანხმება დაირღვა. ოქტომბრის 30 ნაშუადღევს 4 საათზე ბოლშევიკებმა ზარბაზნების სროლა დაიწყეს.

ა ნ ა რ ქ ი ა.

ოქტომბრის 30-ს პეტროგრადში ცნობა მიუღიათ მოსკოვში მოკლულთა და დაჭრილთა რიცხვი 700 აღწევსო. მეორე დეპეშით კი იტყობინებიან: ქალაქში უკვე 2000 მოკლულია. კადეტების კორპუსი მთლად განადგურებულია,

ყაზახები კიევში.

ოქტომბრის 31-ს ყაზახთა საბჭოს შემდეგი დეპეშა მიუღია: კიევ[illegible] წუხელ ბოლშევიკებს სასახლეში იუნკრები და ყაზახები შემოერტყნენ. გამოიწვიეს დონის ბატარეა. კრეშჩატიკთან ყაზახებმა სროლა ასტეხეს. იქვე მიმქროლავ ტრამვაიდან ჯარისკაცმა ხელის ყუმბარა ესროლა. დაიჭრა 5 კაცი. მათ შორის ერთი ოფიცერი. ყაზახებმა გადასჭრეს მავთული, რომლითაც სასახლის ტელეფონი ქალაქს უერთდებოდა. ყაზახთა კომიტეტს მთავრობის კომისარი კირიენკო სრულ სოლიდარობას უცხადებს. მოლაპარაკების შემდეგ მთავრობის ჯარმა სროლა დაიწყო. ბოლშევიკებმა იარაღი დაჰყარეს. ამ ჟამად კიევში სიწყნარეა.

მსოფლიო ომი.

პ. დ. ს.

დ ე პ ე შ ე ბ ი.

აღმოსავლეთის ფრონტი.

რუსეთის შტაბის ცნობა.

პეტროგრადი. გიორგ. 4. ოფიციალი. ჩრდილოეთის ფრონტი. სროლა ხელს არ უშლის დაზვერვების ცდას.

დასავლეთის ფრონტი. სროლა და მზვერავთა მოქმედებაა. კრევოს რაიონში გერმანელები დაზვერვებას მართავდნენ. დაზვერვებში მონაწილეობდა მტრის 6 ოფიცერი.

დააკვირდით!

დამფუძნებელი კრების ქუთაისის საარჩევნო კომისია საყოველთაოდ აცხადებს, რომ:—

1) მდგომარე 1917 წლის 9 ნოემბრიდან 11-დი, დილის 9 საათიდან საღამოს 9 საათამდი, მოხდება ამომრჩეველთა საარჩევნო ბარათების (ანუ ვინაობის მოწმობის) დარიგება. კონვერტების დარიგება. ჯერ არ მოხდება მათ მისაღებად ამომრჩევლებმა პირადათ უნდა მიმართონ შემდეგს ადგილებში:

ა) ცენტრალურ საარჩევნო უბანში—**ქალაქის გამგეობის სადგომში;**

ბ) წყალგაღმა საარჩევნო უბანში—**თავად-აზ. დეპუტატთა საკრებულოში.**

გ) სამთო საარჩევნო უბანში—**რეალური სასწავლებლის სადგომში.**

2) საარჩევნო ბარათების (ანუ ვინაობის მოწმობის) და კონვერტების მიღების დროს ამომრჩევლებმა უსათუოდ ხელი უნდა მოაწერონ რვეულებში.

3) დამფუძნებელი კრების არჩევნები დაიწყება კვირას, 12 ნოემბერს, დილის 9 საათზე და გაგრძელდება 14 ნოემბრამდი (სულ 3 დღეს).

4) საარჩევნო უბნების საზღვრები დამფუძნებელი კრების არჩევნებისათვის ისეთივე რჩება, როგორიც იყო ქალაქის საბჭოს არჩევნების დროს.

საარჩევნო კონვერტებს დარიგება შეჩერებულ იქმნას მანამდის სანამ ცენტრალურ საარჩევნო კომიტეტიდან არ მოუვათ პასუხი შეკითხვაზედ იმის შესახებ ვინაობის მოწმობები. თუ არჩევნების დღეს. როგორც ამას მოითხოვს საარჩევნო დებულება.

სამხრეთ-დასავლეთის, რუმინეთის და და კავკასიის ფრონტზე სროლაა.

ბალტიის ზღვა უცვლელადაა.

ბანაკი. გიორგობისთვის 6. ოფიციალი. ჩრდილოეთის ფრონტი. სროლაა. კალნ-აუდინის რაიონში მტრის მზვერავთა რაზმი მოვიგერიეთ. ორი მათგანი ტყვედ ვიგდეთ.

დასავლეთის და სამხრეთ-დასავლეთის ფრონტები. სროლა.

რუმინეთის ფრონტი. სროლაა. მდ. ბისტრიცის ღელეში. ტყვედ ვიგდეთ მტრის ორი რაზმი; მათ დამზვერლება ჰსურდათ.

კავკასიის ფრონტი. სროლა და მზვერავთა მოქმედებაა.

ბალტიის ზღვა. უცვლელადაა.

დაწევას და დაჭრას უპირებენ საქართველოს, საზღვრების მთლიანობის, საქართველოს სრულ-უფლებიანობის მომხრე მხოლოდ № 8 არის

მოწოდება.

თანამოაზრე სტუდენტებისადმი.

დასავლეთ საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის სტუდენტთა და მოწაფეთა შეერთებულმა კრებამ, რომელმაც მოისმინა მოხსენება ამხ. მ. ღვამიჩავასი „ჩვენი მოვალეობა სამშობლოს წინაშე", ერთხმათ დაადგინა მოგმართოთ თქვენ რუსეთში დაფანტულ ამხანაგებს, რათა ამ განკითხვის წამს მოიხადოთ თქვენი წმინდა მოვალეობა წამებული სამშობლოს წინაშე, და დაუბრუნდეთ დაუყონებლივ მშობლიურ კერას. ასეთი მოწოდებით მოგმართათ უკვე თქვენ ამას წინად თბილისში შემდგარმა კრებამ. ჩვენც, ქუთაისის გუბერნიის სტუდენტებიც და მოწაფეებიც უერთებით მათ ხმას ჩვენსას და მოგიწოდებთ.

ამხანაგებო! სამშობლო კვლავ განსაცდელშია, ჩვენი ბედ იღბალი **ან ეხლა** უნდა გადასწყდეს **ან არასოდეს.** ჩვენი **თავი ჩვენვე** უნდა დავიბრუნოთ: ძველი **რუსეთის მიერ ფეხით** გათელილი უფლებანი **ჩვენვე** უნდა აღვადგინოთ: ჩვენი სამშობლოს კეთილ-დღეობისათვის მხოლოთ და მხოლოთ ჩვენ, ქართველებმა უნდა ვიზრუნოთ, გაფრინდა დრო უზრუნველობისა და დაუდევრობისა. ჩვენი ტურფა საქართველო შემოქმედებითსა და ნაყოფიერს მუშაობას თხოულობს ვინ უნდა აწარმოოს ასეთი მუშაობა, თუ არა ჩვენი ერის შეგნებულმა ნაწილმა?

ამ დროს თქვენ კი გაფანტულ ხართ უცხოეთში და სამშობლოს ბედ-იღბლის გადაწყვეტის ჟამს-პასიურად უნდა უყუროთ რუსეთის ქალაქებიდან! ყველაზე ნაკლებ შეჰფერის ასეთი საქციელი ისეთ სახელმწიფოებრივ პარტიის წევრებს, როგორიც არის საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია.

სამშობლოს სახელით მოგიწოდებთ ამხანაგებო შინ დაბრუნებას, უკიდურეს შემთხვევაში წარუხოცელი დარჩება ის და აქა, რომელსაც თქვენ სამშობლოსაგან დაცილება გაცხებსთ, ეხლა რომ ერთ დღეში გავაკეთებთ. შემდეგში მისი გაკეთება შეიძლება 10 წლობითაც გაგვიჭირდეს,

ჩამოდით აქ ჩვენთან!

ერთად ვიმუშაოთ!

ერთად შევეწიროთ საქართველოს თავისუფლების აღდგენას! კვლავ დავდგეთ იმ დროშის ქვეშ, რომელიც უშიშრათ და მტკიცეთ გაჰკივის: „გაუმარჯოს თავისუფალ საქართველოსო!

ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის სტუდენტთა და მოწაფეთა შეერთებული ორგანიზაციები.

არჩევნებისთვის.

პარტიული ორგანიზაციული მუშაობა დღევანდელ აუტანელ პირობებში აუარებელ ხარჯებს მოითხოვს.

გარდა ამისა უკვე კარს მოგვადგა დამფუძნებელ კრების არჩევნები.

ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია მოვალეა არჩევნებში ენერგიული მონაწილეობა მიიღოს, რათა შეაძლებინოს ხალხს, გამოსთქვას თავისი მისწრაფებები: საქართველოს თავისუფლება და ისეთი წესწყობილების დამყარება, რომელიც ჩვენი ხალხის ინტერესებს არსებითად შეეფერება.

საარჩევნო კომპანიის გაწევა პარტიისაგან მეტად დიდ ნივთიერ სახსარს მოითხოვს.

ამისთვის მივმართავთ პარტიის ყველა წევრს და თანამგრძნობს, შემოიტანოს პარტიის კასაში შეძლებისდაგვარად თავისი წვლილი.

1) ბ-ნ ივანე პურადაშვილთან აზოვდონის კომერციულ ბანკში.

2) გაზ. „ჩვენი ქვეყნის" რედაქციაში, თბილისის ქ; ს. მიქელაძის სახლი.

გასწიეთ ყველგან აგიტაცია საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის სასარგებლოდ!

ნუ დაიშურებთ თქვენს წვლილს! ყოველი შემოწირულება, რა რიგ მცირე[illegible] არ უნდა იყოს იგი, საერთო საქმისათვის მეტად ძვირფასია.

ქუთაისის კომიტეტი საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიისა.

ახალი ამბავი.

ქ უ თ ა ი ს ი.

◆ მოქალაქენო! კონვერტებს ვინაობის მოწმობებთან ერთად ვერ მიიღებთ თქვენს უბნებში. მათი მიღება შეიძ[illegible] მხოლოდ საარჩევნო დარბაზში შესვლის დროს. ვინაობის მოწმობები უსათუოთ აიღეთ. დამფუძნებელი კრებისათვის ხმას ნუ დაკარგავთ.

◆ **გუბერნიის თავად—აზნაურთა კრება.** 8 ნოემბერს ქუთაისში შესდგა ქუთაისის გუბერნიის თავად აზნაურთა კრება. კრებამ გამოიტანა შემდეგი დადგენილებანი 1) მთელი ქუთაისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა წოდების ქონება, გამოცხადდეს სრულიად ქართველი ერის ქონებათ, ხოლო სანამ საქართველოს დამფუძნებელი კრება იქნება მოწვეული, და დამყარდება საქართველოს ავტონომია, გა[illegible]დეს ეს ქონება ეროვნულ ინტერ პარტიული საბჭოს განკარგულებაში. თავად-აზნაურთა ქონებას დღეს დღეობით შეადგენს ქუთაისის ქართული გიმნაზიის შენობა, ახალ სენაკის სამაზრო შკოლის შენობა და ნაწილი სადგილ-მამულო ბანკის შენობისა. 2) მიიღონ ზომები რათა თავად-აზნაურთა მამულებზე დარჩენილი გადასახადები აკრებილ იქმნეს ასეთი გადასახადი შესაკრები ყოფილა სულ 176,487 მანეთი. აქედან მარტო მინგრელსკიზე ყოფილა 63.000 მანეთი. მინგრელსკის შესახებ კრებამ დაადგინა; მიენდოს გუბერნიის მარშალს, რომ გაასაჩივროს და მინგრელსკის ეს თანხა გადაახდევინოს.

3) აღძრულ იქმნა აგრეთვე საკითხი ქართული გიმნაზიის მასწავლებლების მატერიალურათ უმწეო მდგომარეობაზე, რის გამოც კრებამ დაადგინა: ეთხოვოს სადგილმამულო ბანკს, რომ ყურადღება მიექცეს მათ მდგომარეობას და რითაც შეიძლება შეეწეოს აღმოუჩინონ.

◆ **ვაჭარ-მრეწველთა კრება.** 8 ნოემბერს, ქუთაისის საზოგადო საკრებულოს დარბაზში მოხდა ქუთაისის ვაჭარ მრეწველთა მრავალ რიცხოვანი კრება სადაც შემდეგი საყურადღებო დადგენილებანი იქმნა გამოტანილი: 1) მოწვეული იქმნას ახლო მომავალში ამიერ-კავკასიის სრულიად საქართველოს ვაჭარ-მრეწველთა ყრილობა: 2) გაიგზავნოს 19 ნოემბერს ეროვნულ ყრილობაზე თბილისში წარმომადგენლები და ამ წარმომადგენლებმა მოითხოვონ საქართველოს დამფუძნებელი კრების მოწვევა; 3) გამოიცეს დასაბუთებული დეკრეტი, სადაც აღნიშნული იქმნება თუ რამ გამოიწვია სიძვირე და ქუთაისის დარბევა და დარიგდეს ხალხში 4) რადგანაც საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია არის გამომხატველი საქართველოს ხალხის ინტერესებისა და იცავს კერძო საკუთრების ხელშეუხლებლობას, დაუჭირონ მხოლოდ მათ მხარი და მათ № 8 სიას მისცენ ხმა და სხვა.

◆ **დარბევისაგან მიყენებული ზარალის რაოდენობა.** როგორც გამოირკვა 2-დან 3 ოქტომბერს ქუთაისის დარბევით ვაჭრების ზარალი უდრის. 3. 662,000 მანეთს. სულ განადგურებულია 104 სავაჭრო.

◆ **ქალაქის თვითმართველობაში.** ქალაქის მოურავის მოადგილემ მირიან ბასილიამ ქალაქის გამგეობაში განცხადება შეიტანა, რომ იგი ქალაქის გამგეობაში სამსახურს თავს ანებებს. სამსახურს თავს ანებებს აგრეთვე გამგეობის წევრი შ. სანებლიძე, რადგანაც მას სამხედრო უწყება სამხედრო სამსახურიდან არ ანთავისუფლებს. ამის გამო შაბათს, 11 ნოემბერს, ქალაქის საბჭოს კრებაზე არჩეულ იქნება გამგეობის ორი წევრი.

◆ **ლექცია** დღეს, ქალაქის თეატრში ს. ფირცხალავა წაიკითხავს ლექციას „ეროვნება და ერთა თავისუფლება".

◆ **ქალაქის, დამფუძნებელი კრების მომწყობ კომისიამ** სხვა და სხვა უბნებში არჩევნების სახელმძღვანელოდ წევრები ასე გაანაწილა. **ცენტრალურ უბანში:** (თავმჯ.) ივ. გობეჩია წევრებად. ნ. რაზმაძე, გ. ტუსკია, შარაშიძე, შენგელია, სანიკიძე, ოკუჯავა, შენგელია, და რინძევიჩი.

◆ **წყალ გაღმა უბანში:** (თავმჯდ.) ს. კილაძე წევრებად: პ. წულუკიძე, თოფურია, ინჯია, თევდორაძე, ლოლაძე, გიორგიძე და გვოზდენკო და **სამთო უბანში:** თავმჯდ. თალაკვაძე და წევრებად: 6. გამრეკლიძე, ქუთათელაძე, სუთავა, ხრამოვი, კანდელაკი. აბხაძე და ახარაშვილი.

◆ **დამფუძნებელი კრების ქუთაისის ქალაქის საარჩევნო** კომისია საყოველთაოთ აცხადებს რომ: 1) მდგომარე 1917 წლის 9 ნოემბრიდან 11-დი, დილის 9 საათიდან საღამოს 9 საათამდი მოხდება ამომრჩეველთა საარჩევნო ბარათების (ანუ ვინაობის მოწმობის) დარიგება. კონვერტების დარიგება ჯერ მათ მისაღებად ამომრჩევლებმა პირადათ უნდა მიმართონ შემდეგს ადგილებში:

ა) ცენტრალურ საარჩევნო უბანში—ქალაქის გამგეობის სადგომში;

ბ) წყალგაღმა საარჩევნო უბანში დეპუტატთა საკრებულოში.

გ) სამთო საარჩევნო უბანში—რეალური სასწავლებლის სადგომში.

2) საარჩევნო ბარათების (ანუ ვინაობის მოწმობის) და კონვერტების მიღების დროს ამომრჩევლებმა უს[illegible] ხელი უნდა მოაწერონ სავანგებო [illegible]ლებში.

3) დამფუძნებელი კრების არჩევნები დაიწყება კვირას 12 ნოემბერს, დილის 9 საათზე და გაგრძელდება 14 ნოემბრამდი (სულ 3 დღეს).

4) საარჩევნო უბნების საზღვრები დამფუძნებელი კრების არჩევნებისათვის ისეთივე რჩება, როგორიც იყო ქალაქის საბჭოს არჩევნების დროს.

◆ [illegible]

კუთრებული კომიტეტის სამმართველოში.

◆ **მადლობის გამოცხადება.** ქუთაისის გუბერნიის კომისარი გრ. ტ. გიორგაძე მადლობას უცხადებს ქართული როტის მორიგ ოფიცრებს და ჯარის კაცებს რომელთაც დიდი ენერგია გამოიჩინეს 1 ნოემბერს მთვრალი ოფიცრების დაპატიმრების საქმეში.

◆ **სროლა.** 8 ნოემბერს ორპირის ქუჩაზე, რამდენიმე ოფიცერმა სროლა ასტეხეს. დაიჭრა ერთი ოფიცერი.

◆ **პურის ფქვილი** ბათომის სასურსათო კომიტეტის თავმჯდომარე ატყობინებს ქუთაისის საგუბერნიო სასურსათო სამმართველოს, რომ ქუთაისისათვის გადადებულია გამოსაგზავნად 10 ვაგონი პურის ფქვილი, მაგრამ ვაგონები არ მოგვეპოვება. ამისთვის ქუთაისის საგუბერნიო სასურსათო კომიტეტმა სწრაფად აღძრა განკარგულება, რომ ამ ფქვილის გადმოსაზიდავათ ვაგონები იქმნეს ნაშოვნი.

◆ **ინსპექტორის დამტკიცება.** ამიერ კავკასიის სამოსწავლო კომისარიატმა ქუთაისის გუბერნიის პირველი რაიონის ინსპექტორად დაამტკიცა მასწ. წითლიძე

◆ **პურის ხორბალი.** ქუთაისის საგუბერნიო სასურსათო სამმართველომ გუშინ მიიღო 2 ვაგონი პურის სათესლე ხორბალი.

◆ **დ. ხობიდან** სასურსათო კომიტეტს სთხოვენ გაგზავნილ იქნეს საკმაო ჩაი, შაქარი და პურის ხორბალი.

◆ ქუთაისის გუბერნიის არხიტექტორი გამასი დროებით დაინიშნა ქუთაისის გუბერნიის ინჟინერის მოვალეობის აღმასრულებლათ.

◆ ქუთაისის საგუბერნიო აღმასრულებელმა კომიტეტმა ქალთა ეპარქიალური გიმნაზიის მასწავლებლებად დაამტკიცა ყველანი, რომელიც ამ სასწავლებლის პედაგოგიურმა საბჭომ აირჩია.

◆ ქ. ჭიათურა. დღეს, 10 ნოემბერს ქ. ჭიათურაში მოხდება ჭიათურის ვაჭარ-მრეწველთა კრება.

თ ბ ი ლ ი ს ი

— **მხედრობათა საბინო უფროსმა** აცნობა ამიერ კავკასიის საგანგებო კომიტეტს, რომ ჯარებისათვის დათმობილ საზამთრო ბინების ქირა სამხედრო ხაზინიდან მიეცემათ ბინების პატრონებს და არას შემთხვევაში ბეგარის სახით ჯარები არ ისარგებლებენ კერძო კაცთა სახლებით, როგორც ეს წინად ხდებოდაო.

— ნაფიც ვექილთა საბჭომ განცხადება წარუდგინა ქალაქის გამგეობას. განცხადებაში საბჭო ამბობს, რომ ნაფიც ვექილს არ შეჰფერის მილიციის უფროსად და მილიციის კომისრად იყვესო. გამგეობამ ამის გამო საბჭოს აცნობა, რადგან გარდამავალ ხანაში ვცხოვრობთ და იურიდიული ცოდნის კაცები გვჭირდება, საძრახისად არ ჩაითვლება ეხლა, რომ ნაფიც ვექილებს ესა თუ ის თანამდებობა ეჭიროს რომლებიც ჩვეულებრივ დროს მათთვის შეუფერებელიაო

— **წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების** მთავარმა გამგეობამ დაადგინა გამოსცეს: გეოგრაფია ს. იაშვილისა, ქართული მწერლები (პირველი ნაწ.) ივ. გომელაურისა და პრაქტიკული კურსები პ. მირიანიშვილისა.

— **ქართველ სტუდენტთა სამედიცინო წრეში** წევრად ჩაწერა ზემოხსენებულ საზოგადოებაში შეიძლება ტფილისის ქალთა უმაღლეს კურსებზედ, თავმჯდომარე ალექსიძესთან.

— როგორც ფიქრობენ, ქალაქის თვითმართველობის დეფიციტი წლის დამლევს 4 მილიონ მანეთამდე იქნება.

ქუთაისის ვაჭარ-მრეწველთა საზოგადო კრება.

8 ნოემბერს, საზოგადო საკრებულოს დარბაზში შესდგა ქუთაისის ვაჭარ-მრეწველთა საზოგადო კრება. ამ კრებას დაესწრო როგორც ვაჭარ-მრეწველნი ისე ხელოსნები და ნოქრებიც. მთელი დარბაზი გაჭედილი იყო.

კრება გახსნა ქუთაისის ვაჭართა საზოგადოების ბიუროს თავმჯდომარემ ბ. ყუ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ფარაძემ და მოუწოდა აერჩიათ კრების პრეზიდიუმი. თავმჯდომარეთ ერთხმათ ირჩევენ ტ. მარგველაშვილს, ი. ი. პუ-რადაშვილს და მდივნათ დ. ადანაიას.

თანამედროვე მომენტის შესახებ სიტყვა წარმოსთქვა კრების თავმჯდომარემ ი. პურადაშვილმა.

ვაჭარ-მრეწველთა საზოგადოების წეს-დებას კითხულობს გ ყუფარაძე. ის შე-ეხო წესდების რამდენიმე მუხლს და განმარტა ვაჭრობა-მრეწველობის მნიშვნე-ლობა.

ამიერ-კავკასიის ვაჭარ მრეწველთა ყრი-ლობის შესახებ მოხსენებას აკეთებს ტ. მარგველაშვილი. მან მოკლეთ გადასცა კრებას, თუ რა საკითხები გაირჩა ამიერ-კავკასიის ვაჭარ-მრეწველთა კრებაზე.

ამას შემდეგ ტ. მარგველაშვილმა წა-იკითხა საყურადღებო მოხსენება კავკასიის ქართველ ვაჭარ-მრეწველთა ყრილობის მოწვევის შესახებ. მან ის აზრი გაატარა, რომ ჩვენი ვაჭარ-მრეწველები ცალკე უნდა იქმნან შეკავშირებული — შეერთე-ბული, რომ ამით ჩვენმა ვაჭრობა-მრეწ-ველობამ ფრთა გაშალოს და აღორძინ-დეს. ასეთი აზრი დაბადებულა ამიერ-კავ-კასიის ვაჭარ-მრეწველთა საერთო ყრი-ლობის ქართველ დელეგატთა წრეში მომ-ხსენებელმა სთქვა, რომ მომავალ ქარ-თველ ვაჭარ-მრეწველთა ყრილობას უნდა დაესწროს წარმომადგენლები ყველა დაბა-ქალაქების ქართველ ვაჭრებისა, მხოლოდ, სანამ ეს მოხდებოდეს, მანამდის უნდა დაარსდეს ყველგან ვაჭართა საზოგადო-ებებიო.

მოხსენება კრებამ მოიწონა და გამოი-ტანა ასეთი დადგენილება:

„ქუთაისის ვაჭარ მრეწველთა საერთო კრება აუცილებელ საჭიროებათ სცნობს ამ მოკლე ხანში მოწვეულ იქმნეს ამიერ-კავკასიის ქართველ ვაჭარ-მრეწველთა ყრი-ლობა".

მეტად საყურადღებო მოხსენება გააკეთა ქუთაისის დარბევის შესახებ გ. ყუფარა-ძემ. მან გააბათილა ის აზრები, რომე-ლიც საზოგადოებაში იყო გავრცელე-ბული, ვითომც დარბევა გამოიწვია სა-ქონლის გაძვირებას. მან სტატისტიკური ცნობებით გაარკვია, თუ რამ გამოიწვია ზღაპრული სიძვირე. როგორც მოხსენე-ბიდან გამოირკვა ქუთაისში დაურბევიათ სულ 104 სავაჭრო, რომლის ზარალი უდრის 3,662,000 მანეთს.

კრება ყუფარაძის მოხსენებას ტაშის ცემით შეხვდა და გამოიტანა ასეთი დად-გენილება: დაევალოს ვაჭარ მრეწველთა საბჭოს, შეიმუშაოს დასაბუთებული მო-წოდება. რომელშიც განმარტებული იქ-ნება, თუ რამ გამოიწვია საქონლის სი-ძვირე, დაბეჭდოს საკმაო რიცხვი ასეთი მოწოდებებისა და დარიგდეს საზოგადოე-ბაში.

საქართველოს უფლებებისა და დღევა-ნდელი მომენტის შესახებ მოხსენებას აკე-თებს ნ. ლორთქიფანიძე. იგი ამბობს, რომ აღდგენილ უნდა იქმნას ტრაქტატი 1783 წლისა, საქართველოს უნდა ჰყავდეს სა-კუთარი ჯარი და უნდა ჰქონდეს საკუთა-რი ფულის მოჭრის უფლება, რომ ჩვენი ქვეყანა კიდევ ისეთ განსაცდელში არ ჩა-ვარდეს, როგორც დღეს. ნ. ლორთქიფა-ნიძემ კრებას მოაგონა, რომ 19 ნოემ-ბერს ქ. თბილისში შესდგება ეროვნული კრება, რომელსაც დიდი მნიშვნელობა აქვს ქართველი ერის ცხოვრებაში და ამ კრებაზე თქვენი წარმომადგენლებიც უნდა აირჩიოთო. კრება ნ. ლორთქიფანიძის მოხსენებას აღფრთოვანებით შეხვდა და შემდეგი რეზოლუცია გამოიტანა: კრება სიამოვნებით ეგებება იმ ეროვნულ კრე-ბას, რომელიც მოწვეულ იქნება 19 ნოე-მბერს ქ. თბილისში და გზავნის იმ კრე-ბაზე თავის წარმომადგენლებს.

დასასრულ იმის შესახებ თუ რომელი პარტიას უნდა დაუჭიროს მხარი ვაჭარ-მრეწველებმა, მოხსენება გააკეთა გ. ყუ-ფარაძემ. მან ის აზრი გამოსთქვა, რომ ვაჭარ-მრეწველები საზოგადო უნდა გამო-[illegible] როგორც კლასი, მაგრამ, რა-[illegible] ჩვენ კიდევ ნორჩნი ვართ-ჩვენ უნდა ვეძიოთ ისეთი მიმართულება, რო-მელიც იცავს კერძო საკუთრების მთლია-ნობას. [illegible]

[illegible] რეოლებულ საქართველოს ყოველ კუთ-ხეშიო.

კრებამ თითქმის ერთხმათ დაადგინა მხარი დაუჭიროს მხოლოდ საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიას და მის სიას № 8 ს და სურვილი გამოთქვა ყველა დაბა ქალაქის ვაჭრებმა, მრეწვე-ლებმა და ხელოსნებმა ერთიგზით იარონ ქუთათურებთან ამ მძიმე დროშითა არა-ფერი დაზოგონ ე.—დ. პარტიის გასამა-რჯვებლად. **ჯ.**

დაწეწვას და დაჭრას უპირებენ საქართველოს, საზღვრების მთლიანობის, საქართველოს სრულ-უფლებიანობის მომხრე მხოლოდ № 8 არის.

დაიცავით კერძო საკუთრება

მტკიცედ უნდა გქონდეს გულს აღბეჭდილი რომ საქართველოს ეროვნულ დემოკრატიული პარტია არის ერთი პარტია ჩვენში, რომელიც მტკიცედ და შეუპოვრად იცავს კერძო საკუთრებას, იცავს მას სამუდამოდ და საშვილიშვილოდ. მხოლოდ ეროვნულ დემოკრატიულ პარტიასა აქვს ღრმად შეთვისებული ის ჭეშმარიტება, რომ ქონებრივი გაძლიერება ქვეყნისა, განათლება და აყვავება მისი შეიძლება ამ საფუძველზე დგომით, კერძო საკუთრე-ბის საფუძველი არის იმავე დროს საფუ-ძველი პიროვნების თავისუფლებისა, იგი არის ღერძი ხალხის წინმსვლელობისა. თუ ქართველ ხალხს სურს შეინარჩუნოს თავის მადლიანი მარჯვეთ შემუშავებული ადგილ მამული, თუ არ უნდა მას რომ გაცამტვერებული შეიქნეს იმ მიწა რომე-ლსაც რწყავს იგი თავის პატიოსანი ოფ-ლით, მან ხმა უნდა მისცეს მხოლოდ და მხოლოდ ეროვნულ დემოკრატიული პარ-ტიის №8 სიას.

ქართველ ლაშქრის კომისრის პროტესტი.

გ. ნ. თუმანიშვილის მოკვლის გამო.

25 ოქტომბერს, ღამით 11 საათზე მა-ტროსებმა მოკლეს სამხედრო მინისტრის თანაშემწე გენ. გ. ნ. თუმანოვი-მოკლეს გაუსამართლებლათ, გამოუძიებლათ და ისე, რომ მას წინააღმდეგობაც კი არ გაუწევია. მთელი მისი დანაშაულობა მხოლოდ იმაში გამოიხატება, რომ რამ-ოდენიმე თვის განმავლობაში სამხედრო მინისტრის თანაშემწე იყო და პოლიტი-კისაგან დაშორებული იყო.

თუმანოვი ქუჩაში დაიჭირეს და კექს-ჰოლმის პოლკში მიიყვანეს, სადაც მატ-როსებისა და ჯარისკაცების დაჟინებითი მოთხოვნილების თანახმათ გაუპტვახტში ჩასვეს. შემდეგში იგი უნდა გადაეყვანათ სმოლნის ინსტიტუტში, საიდანაც მას გა-ანთავისუფლებდნენ. საღამოს 11 საათზე კექსჰოლმის პოლკის ეზოში შეიკრიბენ სხვადასხვა ნაწილების მატროსები და თუმანოვის გამოყვანა მოითხოვეს. პოლ-კის კომიტეტი წინააღუდგა. მატროსები დაჟინებით ითხოვდენ. პოლკის კომიტე-ტის თავმჯდომარე ტელეფონით რეკავდა სამხედრო-სარევოლუციო კომიტეტში და მოუწოდებდა კომიტარს დახმარებისათვის მაგრამ ტელეფონი დაკავებული იყო. ამასობაში მატროსების ბრბომ დელეგატი გამოგზავნა და განაცხადა; თუ 15 წუთის განმავლობაში აქ კომისარი არ გაჩდება, ჩვენ თუმანოვს თვით გავასამართლებთო. კომიტეტის თავმჯდომარე და პოლკის უფროსი კვლავ რეკავდენ ტელეფონით სამხედრო სარევოლუციო კომიტეტში. როგორც იქნა შეატყობიეს და იქიდანაც შეპირდენ კომისარის გამოგზავნას. მაგ-რამ 15 წუთმა განვლო და რამოდენიმე ასმა მატროსმა გარეკა გაუპტვახტის და-რაჯები; გამოიყვანეს თუმანოვი და იქვე ეზოში ხიშტებით დაკლეს ამ საზიზღარი საქმის შემდეგ, მკვლელებმა გვამს ტანსა-ცმელი გააძვრეს, გაატიტვლეს და წყალში გადააგდეს. გვამი მხოლოდ მეორე დღეს იპოვეს. [illegible] სავსე პორტფელი, საფულე, ჩექმები — ყველაფერი გაქრა...

ასეთია ფაქტები, რომელიც დაზწვრილებით გადმოგცეთ.

განა უნდა დაუმატოთ ამას კიდევ რა-მე? განა შეგვიძლია სხვანაირათ დავაფა-სოთ ეს საზიზღარი საქმე, რომელიც იმ მატროსებმა ჩაიდინეს და რომელთაც აქვთ [illegible] თავის თავს რევო-ლუციონერებს [illegible]? მატროსებმო! თქვენ მოჰკალით [illegible] [illegible] [illegible] თქვენ თავისი [illegible]

მიწა და ბედი თავისი ოჯახისა. თქვენ მოჰკალით ქართველი, რომელზეც ჩვენ, ქართველი მხედრები ჩვენ იმედებს ვამყა-რებდით. დიე, რევოლუციონური საქართვე-ლოს წყევაკრულვა დაატყდეს თქვენ თავს.

საქართველომ მოგცათ თქვენ საუკეთე-სო შვილები თქვენი და ჩვენი თავისუფ-ლების მოსაპოვებლათ. 117 წლის განმავ-ლობაში საქართველო კვნესდა და იხრა-ვდა რომანოვების უღლის ქვეშ და იცნე-ბობდა დღევანდელ რევოლუციაზე, თა-ვისუფლებაზე.

და დღეს, როდესაც ჯაჭვები დამსხვრე-ულია, როდესაც თავისუფლებით ვსუნ-თქავთ, თქვენ ჩადიხართ ბოროტ მოქმე-დებას, რომელსაც სახელსაც კი-ვერ გამო-უძებნით..

დიე, ჩვენი წყევლა დაგსდევდეთ თქვენ, სანამ თქვენ თქვენი წრიდან არ გამორი-ცხავთ იმ ბოროტებს, რომელთაც თქვენ სახელს და რევოლუციას ჩირქი მოსცხეს.

ქართველთა სამხედრო საქმეების კომი-სარი. **მაჩაბელი**

მოწერილი ამბები.

ქ. ბათომი.

ნოემბრის 2-ს ბათომს ესტუმრა ჩვენი სცენის დამშვენებელი ნ. ჩხეიძე და ვ. გუნია. ადგილობრივი დასის რეჟისორათ საგასტროლოთ ქართული საზოგადოები-სათვის კარგათ ცნობილი პიესა ალ. სუ-მბათაშვილისა „ღალატი" ამოერჩიათ.

საზოგადოება წინ და წინ გრძნობდა, რომ ეს საღამო მათს სულიერს მოთხო-ვნილებას დააკმაყოფილებდა და ხელო-ვნების ქურუმთა ნახვის უდრესს სიამო-ვნებას განიცდიდა და ამიტომაც დარბაზი მაყურებლებით გაიჭედა.

მრისხანე როდიმან ხანის სრული სუ-რათი მშვენიერათ გადმოგვცა პლ. კო-რიშელმა. ამანვე ანანია გალახას როლი ჩვეული დაკვირვებითა და მომზადებით ჩაატარა. კარგი იყო დათო-მუროუსიძე და რუქაია მ. მდივანი. სუსტობდა ერეკლე ხონელი. სცენის მოყვარენი სცდილობ-დენ პიესის მთლიანობის დაცვას. აქა იქ მოიკოჭლებდენ სცენის მოყვარენი და და მით შთაბეჭდილებას [illegible]... მაგრამ ყოველივე [illegible] ზეი-ნაბის-ნ. ჩხეიძე და ოთარ ბეგის-ვ. გუ-ნია [illegible] განსაკუთრებით [illegible] იყო ნ. ჩხეიძე მესამე მოქმე-დებაში, როცა ის ოთარ ბეგს გაუმჟღა-ვნებს, გიორგი ძე მეფისა ცოცხალია და დრო არის ოცი წლის განმავლობაში მო-ნობაში მყოფ ოქართველს გათავისუფლე-ბისო. შეუდარებელი იყო უკანასკნელ მოქმედებაში. ვ. გუნიაც, თუმცა ავათ-მყოფობით თითქოს მოტეხილი, მაგრამ მისი თამაში გვგრძნობიებს, რომ ის სცე-ნისათვის არის დაბადებული. ყოველი მისი სიტყვა-მოძრაობა საზოგადოების გუ-ლში გამოძახილს პოულობდა და ფარდის დაშვებისას დაუსრულებელ აპლოდისმენ-ტებს იწვევდა. დიდი ხანია ბათომის სა-ზოგადოებას ასეთი საღამო არ გაუტარე-ბია და არც ასეთი სიტკბოება განუცდია. პიესის [illegible]-ნარსი სტუმრათ ჩამოსულ მსა-ხიობთა შეუდარებელი თამაშს და ადგი-ლობრივთა ცდა მთლიანს შთაბეჭდილებას სტოვებდა საზოგადოებაზე და მით კი-დევ უფრო იზიდავდა ხალხის გულის ყურს სცევისკენ. უნდა გულ ახდილათ [illegible], რომ დასის ახალგაზრდა რეჟისო-რისაგან (ალ. გოგიაშვილი) ამდენს არ მოველოდით [illegible] და [illegible] და რეპერტუა-რის [illegible] მომენტისა და საზოგადოების მოთ-ხოვნილების [illegible] შერჩე-ული. მართალია, სასცენო ძალები, რა-მოდენიმეს გამოკლებით, ძლიერ სუსტია, მაგრამ საქმეც იმაშია რომ მიუხედავათ დროის სისუსტისა არც ესეთი პიესა არ გაუფუჭებია და დამსწრე საზოგადოება თეატრიდან უკმაყოფილო გაუშვია.

აქვე უნდა აღვნიშნო, რომ რეჟისო-რისა და მსახიობთა, თუ სცენის მოყვა-რეთა ცდათა და შრომას ადგილობრივი ქართული საზოგადოებაც აფასებს და თეატრის დარბაზი ყოველთვის სავსეა.

სხვათა შორის უნდა ვსთქვა, რომ და-სი მუშათა და ჯარისკაცთა საბჭოებთან არსებულ დრამატიულ [illegible]საგან არის მოწვეული და ნოემბრის 2 ის წარმოდ-გენაც ამ სექციის მიერ კულტურულ გა-ნმანათლებელ მიზნისათვის იყო გამარ-თული. ანტრაქტში [illegible] „ამერიკული ტირაჟი" [illegible] რევოლუციონ [illegible] წინაშე [illegible] [illegible] 410 მანეთზე მეტი შესწირეს.

საღამო მაინც კარგი იყო და დასისა-გან მომავალშიც ასეთებს უცდის საზოგა-დოება. **ლის. დონ.**

რედაქტორ-გამომცემელი **დ. ბ. კვირკელია.**

რკინიგზის მიმოსვლა.

დრო ადგილობრივია ნაჩვენები.

ქ. ქუთაისს მოდის.

თფილისიდან	— დილის —	7 ს. 47	წ.
"	— საღამ. —	8 ს. 49	"
ბათომიდან	— დღისით —	12 ს. 55	"
"	— ღამის —	11 ს. 42	"
"	— დილის —	10 ს. 20	"
ფოთიდან	— დილის —	8 ს. 17	"
ტყიბულიდან	— საღამოს —	6 ს.	"
	დილის —	9 ს. 10	"
ხაშურიდან	— დილის —	9 ს. 24	"

ქ. ქუთაისიდან გადის.

თფილისისაკენ	— დილის	8 ს. 25	"
"	— ღამის —	10 ს. 20	"
ბათომისაკენ	— საღამოს	7 ს. 1	"
"	— დღით —	1 ს. 40	"
"	— დილის —	6 ს. 20	"
ფოთისაკენ	— დღისით —	3 ს. 18	წ.
ტყიბულისაკენ	— დილის —	7 ს. 57	"
	— დღით —	2 ს. 37	"
ხაშურისაკენ	— დღით —	4 ს. 40	"

ექიმი ვალერიანე მ. ლორთქიფანიძე იღებს შინაგანი, ბავშვთა და ნერვების სნეულებით ავადმყოფებს ყოველ დღე დილის 11—2 საათ. საღამოს 7—9 ს. პუშკინის ქუჩა, გოტუასკის სახლი.

ა. ი. [illegible] კაბინეტი. შინაგანი, ნერვებისა და ვენერიული ავადმყოფობათ [illegible] [illegible] ქ. საკუთარი სახ.

ექიმი შალვა კოკოჩაშვილი იღებს ბავშვთა და შინაგან სნეულ. ავადმყოფთ დილის 12—2 და საღამოს 5—7. მისამართი: [illegible] ქუჩა, № 46. ტელეფ. 87.

ექიმები

ა. მ. ახათიანი ღებულობს ქალურ, ვენერიულ და შინაგან სნეულებით ავადმყოფებს ყოველდღე დილის 11—2 საათამდე, საღამოს 6—8 საათამდე პუშკინისა და ბალახვანის ქ. კუთხე სახლი № 3 ტელეფონი № 101.

ი. ჩარექიშვილი ქალაქის საავადმყოფოს ორდინატორი, იღებს კანის, ვენერიულ და სიფილისიან ავადმყოფებს. (სისხლში მუსხმა „606" და „914") დილით $12^1/_2$—2 საათ. საღამოს 6—8 ს. მისამართი, ლევაშოვის ქუჩა, ალიბეგოვის სახ. ტელეფონი № 135.

ღრმათ დამწუხრებულნი მშობლები: კონსტანტინე და ნინო ქვარიანისა, ბებია ივლიანა ქვარიანისა, ძმები: დავით და ლეონტი და და ელენა აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთა, რომ შაბათს, 11 ნოემბერს, დილის 11 ნახევარ საათზე, საფიხვის სასაფლაოს ეკლესიაში გადახდილ იქნება ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი ქართული გიმნაზიის, მეხუთე კლასის მოწაფის ძვირფასი

კოტე (კონსტანტინე) ქვარიანის

სულის მოსახსენებლათ.

საქართველოს ეროვ.-დემოკრატიული პარტიის ქუთაისის კომიტეტი

ამით აცხადებს, რომ წევრად ჩაწერა, საწევრო გადასახადის შემოტანა და პარტიულ საქმეებზე მოლაპარაკება შეიძლება ყოველ დღე დილის 8—2 და საღამოს 7—9—დე პარტიის კანცელარიაში. თბილისის ქუჩა, ს. მიქელაძის სახლი, გაზ. „ჩვენი ქვეყნის" რედაქციასთან.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის ცენტრალურ (წყალ-გამოღმა) უბნის კომიტეტი

ამით აცხადებს, რომ პარტიაში ჩაწერა და საქმეების შესახებ მოლაპარაკება შეიძლება კომიტეტის ბინაზე ყოველ დღე დილის 11—2 საათამდის: თბილისის ქუჩა ქუთაისის საურთიერთო ცეცხლისაგან დამზღვევ საზოგადოების დარბაზში — სამსონ ბოკერიას სახლში. აქვე შეიძლება პარტიული პროგრამებისა და ლიტერატურის მიღება.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის ქუთაისის წყალ-გაღმა უბნის კომიტეტი

ამით აცხადებს, რომ პარტიაში ჩაწერა და საქმეების შესახებ მოლაპარაკება შეიძლება კომიტეტის ბინაზე, ყოველ დღე დილის 10—1-დე და საღამოს 5—8-დე, **ორპირის ქუჩა, ლოლობერიძის სახლი, რუსების 2 დამზღვევ საზოგადოების სააგენტოში.** იქვე დაარსებულია სამკითხველო პარტიის წევრთათვის, სადაც შეიძლება პარტიის პროგრამის და ლიტერატურის მიღება.

საქართველოს ეროვ.-დემოკრატიულ პარტიის ოზურგეთის კომიტეტი

ამით აცხადებს, რომ ქ. ოზურგეთში დაარსდა პარტიული ორგანიზაცია. წევრად ჩაწერა და პარტიულ საქმეებზე მოლაპარაკება შეიძლება გერმანე გოგიტიძესთან. მასთანვე შეიძლება პროგრამის და პარტიულ ლიტერატურის მიღება.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის ხიდისთავის კომიტეტი (გურია).

ამით აცხადებს, რომ წევრათ ჩაწერა და პარტიულ საქმეებზე მოლაპარაკება შეიძლება ყოველ დღე დილის 10—2 საათამდე [illegible] [illegible] პარტიის კლუბში.

ძმ. ყორყოლაძეების მაღაზიაში

(მიხეილის ქუჩა, საკუთარი სახლი)

[illegible] -**ყირონი**" [illegible]

[illegible]